

C146 – OND14

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

22 maart 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de omschrijving van het begrip 'horeca-activiteit' bij het schenken van koffie en bereide voedingsproducten door scholen aan hun personeel	1
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het invoeren van een leerlingenstatuut	2
Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het stimuleren van de fruitconsumptie op school in het basis- en secundair onderwijs	4
Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de stopzetting van het schriftelijk afstandsonderwijs door het departement Onderwijs	
Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de afschaffing van het afstandsonderwijs	6
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de inschrijvingsregels voor scholen	10

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de omschrijving van het begrip 'horeca-activiteit' bij het schenken van koffie en bereide voedingsproducten door scholen aan hun personeel

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister, geachte collega's, op 1 maart 2007 verscheen een artikel in De Standaard waarin stond dat heel wat scholen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen het bericht kregen dat ze een taks van 111 euro moeten betalen voor het schenken van koffie in de leraarskamer. Het FAVV gaat ervan uit dat koffie schenken aan het personeel een horeca-activiteit is, ook al gaat het om een koffiezetapparaat voor nauwelijks tien kopjes. Het FAVV definieert het begrip horeca dan ook zeer ruim. Horeca is het aanbieden aan de gebruiker van bereide, ontdooide of geregenereerde producten of van meeneemshotels voor onmiddellijke consumptie. De niet-gelimiteerde activiteitenlijst omvat alle horecazaken maar verwijst ook naar gelijkaardige verenigingen en inrichtingen. Daaronder vallen dus blijkbaar ook scholen. Als we dat begrip uitbreiden, kunnen we misschien ook het Vlaams Parlement daarbij rekenen want hier wordt ook koffie geschonken.

Bij navraag bij het FAVV wordt de omschrijving wel enigszins genuanceerd tot het drinken in huiselijke kring wanneer het gaat om het uitsluitend koffie serveren voor het personeel, maar dan weer verstrengd wanneer de koffie geschonken wordt aan leerlingen of bezoekers. U reageerde bij monde van uw woordvoerder hierop dat schooldirecties die enkel koffie schenken voor eigen gebruik, een bezwaar kunnen indienen tegen de FAVV-heffing.

Onlangs werd mij gemeld dat scholen hun infrastructuur op geregelde tijdstippen, bijvoorbeeld tijdens de wekelijkse markt, openstellen voor het publiek. Ze bieden dan niet alleen koffie, maar ook andere drank aan. Niet alleen doen deze scholen aan oneerlijke concurrentie ten opzichte van de omliggende horecazaken, bovendien stellen er zich, volgens mij, problemen op het vlak van de verzekering.

Hebt u weet van het publiekelijk openstellen van schoolcafeteria's waarbij de scholen hun eigenlijke

functie – namelijk onderwijs verstrekken – te buiten gaan? Hoe staat u hier tegenover? Welke maatregelen hebt u reeds genomen ten opzichte van schoolbesturen die door dergelijke activiteiten op regelmatige basis te organiseren, hun infrastructuur misbruiken voor andere doeleinden dan deze waarvoor ze bedoeld zijn?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik wou vragen of dit ook consequenties heeft voor projecten die we vanuit de overheid stimuleren namelijk het aanbieden van gezonde voeding en fruit op school. Valt dit ook onder deze reglementering?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, de vraag van de heer Vrancken situeert zich enerzijds op het domein van de voedselveiligheid en anderzijds op dat van de concurrentie tussen scholen en het bedrijfsleven. Vooraleer ik een antwoord formuleer op uw concrete vragen, wil ik er u op wijzen dat de voedselveiligheid een federale aangelegenheid is onder de bevoegdheid van de federale minister van Volksgezondheid. De inspectiediensten van het federale Voedselagentschap kijken na, onder meer in scholen, of de regelgeving wordt opgevolgd. Het is dus niet de Vlaamse Gemeenschap die ter zake regelgeving opstelt of controles uitvoert.

De federale regelgeving houdt in dat organisaties die voedsel behandelen, waaronder scholen, al het mogelijke doen om de principes van voedselveiligheid toe te passen, de zogenaamde HACCP-principes. Deze principes houden onder meer in dat in alle omstandigheden, en dus ook voor de koffie in de leraarskamer, de scholen de gevaren voor de voedselveiligheid moeten voorkomen of elimineren. Ik ben daarop uitvoerig ingegaan in mijn antwoord op schriftelijke vraag nummer 210 van 29 juni 2006 van mevrouw Dillen.

Ik heb over de heffing bij het schenken van koffie voor het onderwijspersoneel informatie opgevraagd bij het federale Voedselagentschap. Er is een KB van 16 januari 2006 over de erkenning door het Voedselagentschap van instellingen die actief zijn binnen de voedselketen, operatoren, en de er bijhorende heffingen. Dat KB stelt dat een aantal organisaties niet beschouwd worden als actieve operatoren. Het gaat om instellingen die gratis drank aan de klanten, bezoekers

of personeelsleden aanbieden op voorwaarde dat ze geen andere activiteiten in de voedselketen uitoefenen. Concreet betekent dit dat scholen die koffie aanbieden aan hun lerarenkorps, hiervoor dus geen erkenning nodig hebben of een heffing aan het Voedselagentschap moeten betalen.

Als deze scholen toch een uitnodiging hebben ontvangen tot betaling, dan volstaat het dat ze het Voedselagentschap verwittigen dat ze niet verder actief zijn binnen de voedselketen. Hetzelfde geldt voor sporadische en uitzonderlijke voedselactiviteiten van de school. Het moet hierbij dus gaan om organisaties zonder winstgevend doel waarbij de activiteit zelf wel degelijk winstgevend kan zijn. De medewerkers aan de bedoelde activiteit mogen hierbij geen enkele bezoldiging ontvangen voor de geleverde diensten. Het Voedselagentschap gaat ervan uit dat ten hoogste vijf activiteiten per jaar worden beschouwd als 'sporadisch en uitzonderlijk'.

Iets anders is het als de school zowel intern als voor externen een geregelde en belangrijke rol speelt in de voedselketen. Als scholen dranken en maaltijden aanbieden aan hun leerlingen en personeelsleden, dan moeten zij zich wel laten erkennen bij het Voedselagentschap en een jaarlijkse heffing betalen. Als scholen geregeld de schoolcafetaria openstellen voor publiek, wijst dit in de richting van een verplichte toelating bij het Voedselagentschap.

Alle organisaties actief binnen de voedselketen betalen een heffing aan het Federaal Voedselagentschap. Met deze heffing voert het Voedselagentschap controles uit die nagaan of de aangeboden voedingsmiddelen voldoen aan de kwaliteitseisen en de veiligheidscriteria.

Dan wil ik nog ingaan op uw concrete vragen over sommige handelsactiviteiten in scholen. In een uitspraak van 1973 stelde het Hof van Cassatie dat er pas een daad van koophandel is indien ze enkel en alleen als doel heeft het maken van winst, dus winst om de winst. De onderwijswetgeving bepaalt dat een school geen daden van koophandel mag stellen, maar wel handelsactiviteiten. Een onderwijsinstelling kan dus geen daad van koophandel stellen louter en alleen ter verrijking van haar bestuur of ter verrijking van personen betrokken bij de school. Een school kan echter wel een zekere winst nastreven bij de verkoop van producten of diensten, als het bedrag gebruikt wordt voor de onderwijswerking.

Binnen het beleidsdomein is er de Commissie Zorgvuldig Bestuur die waakt over de toepassing van deze regelgeving. Elke belanghebbende, school of zelfstandige, kan aan de CZB een vraag stellen over de handelsactiviteiten van een school. Het is aan de CZB om uit te maken of een bepaalde activiteit van een school al of niet een toegelaten handelsactiviteit is. De adviezen en beslissingen van de CZB steunen dus steeds op een con-

creet dossier waar de school al of niet te ver gaat inzake handelsactiviteiten. Elk concreet dossier is weer anders zodat de standpunten van de CZB niet kunnen gelezen worden als een soort algemeen verbod of toelating voor bijvoorbeeld het publiekelijk openstellen door scholen van hun cafetaria's.

De standpunten kan men nalezen op de website van de CZB en in haar jaarverslagen: www.ond.vlaanderen.be/zorgvuldigbestuur. De CZB heeft geen weet van concrete dossiers over handelsactiviteiten van scholen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister, ik stel me de vraag of een school die een cafetaria openstelt voor het grote publiek, wel degelijk handelsactiviteiten ontwikkelt. Of dat nu met of zonder winst is, laat ik buiten beschouwing. Mijns inziens moet die school wel btw afdragen volgens de handelswetgeving. Ik heb een concreet voorbeeld: school De Horizon geeft avondonderwijs in Beverlo. Tijdens de dag, buiten de openingsuren, wordt de school opengesteld om het grote publiek tijdens marktdagen koffie en koeken aan te bieden. Ik veronderstel dat dit niet binnen de activiteiten van de schoolbestemming zelf hoort. Ik vraag me af hoe een school die wekelijkse organisatie maanden aan een stuk kan rijmen met haar missie om avondonderwijs in te richten.

De voorzitter: Gaat het niet om een minionderneming die in de school actief is? Nee? Ik weet niet of de minister nu een antwoord kan geven. Ik denk dat duidelijk gezegd is dat er een CZB bestaat, die zal moeten optreden.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik kan enkel verwijzen naar instanties waar men eventueel vragen kan stellen of klachten indienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleynt tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het invoeren van een leerlingenstatuut

De voorzitter: Mevrouw Poleynt heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleynt: Dank u, mevrouw de voorzitter. Mijnheer de minister, collega's, het is een korte maar niet onbelangrijke vraag. In uw beleidsbrief 2007 en uw beleidsnota kondigde u de invoering van een leerlingenstatuut aan. Qua timing gaf u aan dat tegen december 2006 een voorontwerp van decreet over het leerlingensta-

tuut zou worden voorbereid, waarin geprobeerd zou worden de rechten en plichten van de leerlingen te definiëren in relatie tot de rechten en de plichten van de andere schoolactoren. Ook evaluaties, orde- en tuchtsancties en de mogelijke beroepsprocedures zouden daarbij aan bod komen. U gaf aan bij de totstandkoming van dit ontwerp-decreet alle betrokken organisaties te consulteren.

De kinderrechtencommissaris bijvoorbeeld vraagt ons jaarlijks hoe de stand van zaken is, omdat ze meldingen krijgt van situaties waarin een duidelijker statuut de problemen gemakkelijker zou oplossen. We worden ook soms uit de praktijk geïnformeerd dat de beroepsprocedures beter zouden kunnen.

Nadat ik deze vraag had ingediend, heb ik het Jaarverslag Jeugdbeleid en Kinderrechten gezien. Daar werd iets concreter gesproken over de timing: in 2006 werd het voorontwerp voorbereid en in 2007 zou het overleg plaatsvinden met de betrokken actoren, de Vlaamse Scholierenkoepel, de Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat. De Vlaamse overheid zou een gerichte communicatiecampagne opzetten wanneer het decreet in werking treedt. Ook dit is nogal vaag.

Hoe staat het juist met de timing? Is er al een basistekst die nu met een aantal actoren besproken wordt? Bent u bereid om de grote lijnen van de aanpak naar voren te schuiven of is dat nog te delicaat of te moeilijk? Welke actoren uit de onderwijswereld werden of worden betrokken? Ik denk ook aan de Vlor of een aantal juridische actoren.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, zoals aangekondigd in de beleidsbrief willen we met een leerlingenstatuut proberen de toepassing van de rechten en plichten van leerlingen te plaatsen, te verduidelijken en te definiëren in relatie tot de rechten en plichten van de andere onderwijsactoren binnen de leefgemeenschap van de school. Vandaag bestaat er nog geen formeel leerlingenstatuut, wat echter niet betekent dat de rechtspositie van de leerlingen onbestaande is. De positie van de leerlingen in het secundair onderwijs is reeds op verschillende plaatsen in de onderwijswetgeving geregeld: het Gelijkeonderwijskansendecreet, het Participatiedecreet, het BVR op de organisatie van het voltijds secundair onderwijs, zorgvuldig bestuur, de wet op de leerplicht enzovoort.

Aan onze behoefteanalyse ging dan ook het opstellen van een inventaris van de bestaande regelgeving vooraf. We kunnen stellen dat momenteel een aantal normen ontbreken, onduidelijk zijn, niet afdwingbaar zijn op een snelle en doelmatige manier, of onbekend zijn. Er is tevens nood aan goede communicatie en informatie. We denken hierbij aan studievoortgang, evaluaties, orde- en tuchtsancties en

de mogelijke beroepsprocedures. Het statuut zal niettemin voldoende ruimte laten voor de uitwerking en invulling per school of scholengemeenschap.

Zowel de Vlaamse scholierenkoepel, het kinderrechtencommissariaat als de onderwijsjuristen duiden reeds op toepassingsproblemen van de huidige regelgeving. Rekening houdend met de bestaande regelgeving op het vlak van rechten en plichten en met de verschillende visies en standpunten van de betrokken actoren, maakten we een tekstvoorstel op. We zijn er echter geen voorstander van om wat al decretaal geregeld is, opnieuw op te nemen in dit statuut. Duidelijke communicatie en informatie hierover zijn eerder aangewezen. Daarom werkten we een tekstvoorstel uit met de bedoeling de bestaande bepalingen betreffende rechten en plichten van leerlingen in Onderwijsdecreet II op te heffen en te vervangen door een nieuw en uitgebreider hoofdstuk 'leerlingenstatuut' in hetzelfde Onderwijsdecreet II.

De volgende onderwerpen komen daarbij aan bod: uitgebreidere communicatie, uitbreiding van het schoolreglement met onder meer een evaluatiereglement, herwerking van orde- en tuchtmaatregelen, bepalingen inzake uitsluitingen op niveau van de scholengemeenschappen en bepalingen inzake beroepsmogelijkheden in verband met evaluatiebetwistingen. Vóór het zomerreces zullen de relevante organisaties betrokken worden bij het dossier en krijgen zij de kans zich uit te spreken over het tekstvoorstel.

U vroeg welke organisaties op welke manier worden betrokken. In ons ontwerp hebben we getracht rekening te houden met de meningen die aan bod kwamen in het Vlor-advies. Het voorontwerp werd echter nog niet aan de verschillende actoren voorgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Mevrouw de voorzitter, ik wens de minister te bedanken voor zijn antwoord. Ik ben blij dat het statuut al iets verder staat dan gedacht. Heb ik het goed begrepen dat het voorstel vóór het zomerreces wordt voorgelegd aan de betrokken actoren?

Minister Frank Vandembroucke: Dat klopt.

Mevrouw Sabine Poleyne: Ik ben heel nieuwsgierig naar de tekst. Het is een erg delicate opdracht en we moeten juridisme vermijden, maar toch moeten we een duidelijke rechtspositie van de leerlingen garanderen. Dat lijkt me een heel boeiende opdracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het stimuleren van de fruitconsumptie op school in het basis- en secundair onderwijs

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in uitvoering van een intentieverklaring die u in januari 2006 hebt ondertekend met uw collega-ministers bevoegd voor Landbouw, Volksgezondheid en Sport, moeten vanaf 1 september 2007 alle basis- en secundaire scholen een eigen gezondheidsbeleid uitstippelen. De scholen worden hierbij ondersteund door de Vlaamse gezondheidscoördinator. Die werkt in samenwerking met de administraties Onderwijs en Volksgezondheid een strategisch en operationeel plan 'Op uw gezondheid!' uit. Daarbij werd voor het instaphema 'Gezonde voeding en lichaamsbeweging' gekozen. Binnenkort start de Vlor met vormings- en studiedagen per provincie.

Het belang van beide factoren bij het terugdringen en voorkomen van overgewicht is bij kinderen zo mogelijk nog groter dan bij volwassenen. Niet alleen geldt ook voor leefgewoonten het adagium 'jong geleerd is oud gedaan', daarenboven reduceert een vroegtijdige en duurzame preventie van overgewicht en obesitas drastisch de kans op latere gewichtsgelateerde gezondheidsproblemen, gaande van rugklachten tot chronische ziekten zoals diabetes.

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie, of VIG, organiseert daarom al enkele jaren het project Tutti Frutti, waarbij via de LOGO's scholen gestimuleerd worden om één keer per week samen een stuk fruit te eten. Hiervoor sluit de school een contract af met een aangesloten leverancier uit de buurt. Dit schooljaar bereikt Tutti Frutti ongeveer 260.000 leerlingen in het Vlaamse basis- en secundair onderwijs. Volgens het VIG betekent dit opnieuw een stijging met 20.000 leerlingen ten opzichte van vorig schooljaar.

Desondanks is het departement Onderwijs niet structureel betrokken bij dit initiatief van onderuit, ontstaan vanuit LOGO-Leuven. De vorige minister van Onderwijs antwoordde in augustus 2002 op een parlementaire vraag dienaangaande dat: "... het departement Onderwijs op geen enkele manier betrokken is bij dit lokaal project..." en dat: "... er geen onderzoek werd gedaan naar een algemene toepassing".

Deze houding contrasteert sterk met de Nederlandse aanpak bij het vergelijkbare project SchoolGruiten, dat naast de consumptie van fruit op school, ook het samen eten van groenten in de klas wil stimuleren. In de geest van de recent ondertekende Vlaamse intentieverklaring

steunt het project SchoolGruiten wel op een partnerschap tussen de ministeries van Volksgezondheid, Landbouw en Onderwijs enerzijds, en de koepelorganisaties van tuinbouwproducenten en -distributeurs anderzijds.

Een belangrijke factor die de deelname aan schoolfruitprojecten bepaalt, is de kostprijs. Samenwerking en informatie-uitwisseling over de departementen en beleidsdomeinen heen, lijkt, ook vanuit deze optiek, erg zinvol. Zo bestaat vanuit het Europese marktbeleid voor groenten en fruit in Vlaanderen een opkoopregeling voor tijdelijke overschotten van onder andere appels en peren. De voorbije maanden werden bijvoorbeeld regelmatig partijen peren uit de markt genomen. Onder deze regeling werden tussen september 2005 en juni 2006 ruim 4200 ton appels, peren, tomaten, bloemkolen en aubergines gratis aangeboden. Nauwelijks 12 procent vond alsnog een weg naar de consument. De rest eindigde als veevoer of in de composteerinstallatie, dat blijkt duidelijk uit het antwoord op een schriftelijke vraag die ik aan minister-president Letermé heb gesteld.

Mits een eenvoudige aanvraagprocedure kunnen ook onderwijsinstellingen de kwalitatief uitstekende overschotten afhalen bij de fruit- en groenteveilingen. Het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau dat niet alleen de uitbetalingen doet maar ook toezicht houdt op de kwaliteit van de marktoverschotten, heeft intussen een systeem opgezet waarbij erkende rechthebbenden, zoals ook OCMW's en liefdadigheidsinstellingen, op vrijdag via de mail een overzicht krijgen van het verwachte aanbod in de daaropvolgende week. Uit navraag bij het BIRB blijkt evenwel dat momenteel geen enkele Vlaamse onderwijsinstelling een erkenning heeft aangevraagd om in aanmerking te komen voor het gratis afhalen van fruit.

Mijnheer de minister, voorziet u in uitvoering van de intentieverklaring die u hebt ondertekend met uw collega-ministers bevoegd voor Landbouw, Volksgezondheid en Sport, in een actieve betrokkenheid vanuit het departement Onderwijs bij bestaande en nieuwe projecten die de fruitconsumptie op scholen stimuleren? Zult u in dit kader de mogelijkheden onderzoeken om vanuit het departement Onderwijs een systeem op te zetten dat de onderwijsinstellingen toeleidt naar kostprijsverlagende opportuniteiten binnen de land- en tuinbouwsector, zoals een schakelfunctie richting BIRB zodat gratis beschikbaar fruit en eventueel ook groenten maximaal kunnen worden ingezet in plaats van tot veevoeder te worden verwerkt?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer Sannen, de scholen ervaren toch wel enige problemen om dit via het BIRB te doen. Het wekt ten eerste reactie op vanuit de sector, van de vaste groente- en fruitleveranciers. Ik heb

dat zelf meegemaakt. Ten tweede beschikken heel wat scholen niet over de nodige mankracht of vervoersmiddelen om de overschotten af te halen. Ik kan uw idee volgen, maar dan moet er via levering worden gewerkt.

De heer Ludo Sannen: Ik kan me voorstellen dat transport hier en daar voor problemen kan zorgen. In de directe omgeving van veilingen moet het echter wel mogelijk zijn om het transport te organiseren. Ik denk bijvoorbeeld aan een samenwerking met gemeentebesturen.

Wat de kritiek uit de sector betreft. SchoolGruiten werkt eraan om in samenwerking met de sector en de distributeurs wekelijks een stuk fruit te doen eten. Dit kan een surplus zijn. Het zou fout zijn om alleen maar fruit uit te delen dat via de veiling wordt verkregen. Het is belangrijk om daarnaast een systeem of programma op te zetten. Dit kan wel een aanvulling zijn waardoor de kostprijs wordt gedrukt en die de garantie geeft dat het eetpatroon bij kinderen wordt gewijzigd. Dat zal uiteindelijk alleen maar in het voordeel van de handelaars en distributeurs zijn.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, in de intentieverklaring staat dat we de consumptie van vetrijke en vezelarme voeding op significante wijze willen doen dalen ten voordele van vetarme en vezelrijke voeding. Het stimuleren van de fruitconsumptie is daar een belangrijk onderdeel van. Meer nog, de vele mogelijkheden in de samenwerking tussen de brede fruitsector en de Vlaamse scholen was een van de hoofdredenen waarom zowel langs de kant van de minister van Landbouw als langs de kant van de andere ministers er uitdrukkelijk voor werd gekozen om samen met de minister van Landbouw de intentieverklaring te ondertekenen.

Wanneer vanaf 1 september 2007 alle scholen zullen starten met de ontwikkeling van een gezondheidsbeleid, zullen we maximaal gebruik maken van deze afspraken. De gezondheidscoördinator heeft, samen met de commissie Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad, in functie van de ontwikkeling van zo'n algemeen gezondheidsbeleid en uiteraard binnen de contouren van de intentieverklaring, hiertoe een strategisch plan uitgewerkt. Ik beschouw uw vraag dan ook als een aanmoediging op de weg die we al geruime tijd hebben ingeslagen en die nu in een tweede fase komt, die van de operationalisering.

U had nog een vraag over het gratis ter beschikking stellen van groenten en fruit. Ik weet dat het BIRB een rondzendbrief heeft gemaakt voor de scholen. Tussen het BIRB en het departement Onderwijs is hierover vooraf geen contact geweest. Ondertussen is er wel contact genomen met het BIRB door mijn administratie.

Tijdens een eerste verkennend onderhoud is afgesproken te onderzoeken op welke manier er vlot kan worden samengewerkt in functie van het bedelen van fruit aan scholen. Er zijn namelijk praktische obstakels die we moeten bekijken zoals bijvoorbeeld de hoge borgstelling van 500 euro voor het toegangspasje en het feit dat de scholen zelf het fruit moeten gaan ophalen in de soms verafgelegen fruitveiling. Er is afgesproken om dit in nauw overleg met de minister van Landbouw te onderzoeken en aan te pakken. Om de bestaande mogelijkheden te promoten, wil ik via de bestaande kanalen zoals School- en Lerarendirect de scholen op de hoogte houden en brengen van de mogelijkheden die zich aandienen om gebruik te maken van gratis beschikbaar fruit.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, deze vraag dient enkel als aanmoediging van het beleid dat u wilt voeren. Ik wil wijzen op een mogelijkheid die op dit moment niet wordt aangegrepen, omwille van vele praktische redenen en slechte communicatie. Misschien kan een aantal praktische belemmeringen worden opgelost.

Met twee veilingen in Zuid-Limburg, Borgloon en Sint-Truiden, moet het praktisch mogelijk zijn om scholen in Alken en Hasselt daarvan gebruik te laten maken. Het transport kan systematisch worden geregeld, desnoods met ondersteuning van de gemeenten. Misschien is het wat moeilijker om tot Noord-Limburg te rijden. Dit is echter maar één element in een gestructureerde aanpak. Het eenmalig uitdelen van een appel of peer verandert het gezondheidsgedrag niet van de jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, deze vraag sluit aan op mijn vraag van een maand geleden over de gezonde voeding en het geïntegreerde gezondheidsbeleid in de scholen, dat u toen hebt toegelicht. Ik heb toen melding gemaakt van de mogelijkheid om gratis fruit uit te delen. Daarbij moet het nodige realisme aan de dag worden gelegd. Het is de kunst om het ter plaatse te krijgen. En wie betaalt wat? Vandaag kunnen PWA's in het onderwijs worden ingezet. Zo kunnen ook hier mogelijkheden worden onderzocht om dat projectmatig uit te testen. Mijnheer Sannen, u vreest dat er geen overschot is. Ik kan u geruststellen, op bepaalde momenten is er een groot overschot.

De heer Ludo Sannen: Er is wel genoeg, maar niet voor heel Vlaanderen.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Er zijn ook veilingen buiten Limburg.

Mevrouw Veerle Heeren: Het is inderdaad niet alleen geconcentreerd in Zuid-Limburg. Het is ook een ele-

ment van het geïntegreerd gezondheidsbeleid. De overschotten zijn één onderdeel, een ander is het systeem van fruitautomaten. Mijnheer de minister, u hebt aangegeven dat u een akkoord hebt met de Coca-Coladistributeur om naast frisdranken ook andere dranken in die automaten aan te bieden. Morgen kunnen we ook fruitautomaten in de scholen plaatsen. Het is een vrij duur systeem voor de ouders, maar op het ogenblik dat er een draagvlak is, kunnen we dat toch realiseren. Ik wil de vraag van de heer Sannen ondersteunen, al was het maar omdat ik in de achtertuin van de veiling woon.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de stopzetting van het schriftelijk afstandsonderwijs door het departement Onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de afschaffing van het afstandsonderwijs

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, begin maart maakte u bekend dat het binnenkort niet meer mogelijk is om in te schrijven voor schriftelijk afstandsonderwijs via BIS, Begeleid Individueel Studeren. Alleen gedetineerden en kandidaten voor een examen bij de Vlaamse Examencommissie zullen zich na 16 april nog kunnen inschrijven voor een schriftelijke cursus bij het departement Onderwijs. Het afstandsonderwijs via internet, BIS Online, blijft voorlopig ongewijzigd, al is het de bedoeling om dit later over te hevelen naar de VDAB.

De bedoeling van de stopzetting is niet deze specifieke vorm van volwassenenonderwijs te laten verdwijnen. Het departement Onderwijs vindt dat het zelf aanbieden van onderwijs niet tot haar kernopdrachten behoort en heeft ook grote vragen bij de effectiviteit en de hoge kostprijs van het door haar aangeboden schriftelijk onderwijs. Nochtans is er wel veel belangstelling voor. In 2006 betaalden 13.360 mensen om een schriftelijke cursus via het afstandsonderwijs te volgen, tegenover slechts 1528 cursisten voor BIS Online. Wie al ingeschreven is, zal geen hinder ondervinden en kan de cursus verder afwerken zoals gepland met begeleiding gedurende drie jaar.

Nieuwe belangstellenden zullen even moeten wachten. Met het stopzetten van de dienstverlening van het departement

Onderwijs wilt u, mijnheer de minister, nu ruimte creëren voor initiatieven van ervaren spelers op het onderwijs- en vormingsveld, zoals de centra voor volwassenenonderwijs en de VDAB.

De CVO's zijn nu al bevoegd om gecombineerd onderwijs – contactonderwijs geïntegreerd met afstandsonderwijs – aan te bieden en zullen daar in het nieuwe decreet volwassenenonderwijs nog meer mogelijkheden toe krijgen. Toch lijkt een aanbod van schriftelijk afstandsonderwijs door de CVO's niet evident. Centra die dit wensen te organiseren, zullen daarvoor extra inspanningen moeten leveren. Niet alleen rijst de vraag hoe en door wie de ontwikkeling van de cursussen het best kan gebeuren. Er is ook de kwestie van de begeleiding van cursisten van het schriftelijk onderwijs. Die is immers nodig om de tweedekansfunctie van dit onderwijs beter waar te maken.

Nu slaagt slechts een kleine minderheid van de cursisten van het schriftelijk afstandsonderwijs erin om na drie jaar alle taken in te dienen en een attest te ontvangen. Met intense studiebegeleiding moet het mogelijk zijn meer studenten succes te laten ervaren. Ik wil hier verwijzen naar het verslag in de Onderwijs Spiegel. Op korte termijn lijkt het gecombineerd onderwijs niet zo hoopvol. De CVO's hebben daar toch nog vragen en bemerkingen over. Soms reageren ze erg traditioneel en stellen ze dat de mensen beter les kunnen komen volgen omdat ze niet over de nodige ICT-vaardigheden en andere mogelijkheden beschikken. Verder vraagt men zich af hoe men aan het geschikte cursusmateriaal en de nodige infrastructuur komt, en hoopt men dat een overkoepelende instantie het allemaal waarmaakt. Men kan dus niet stellen dat vandaag het gecombineerd onderwijs een groot succesverhaal is. Toch wordt nu al een grote verantwoordelijkheid op de schouders van de CVO's gelegd.

Dat persoonlijke begeleiding in het voor de rest vrij eenzame studeren op afstand ontzettend belangrijk is, zien we ook bij de opleidingen van de Open Universiteit. Het is op het vlak van de studiebegeleiding dat de studiecetra van de Open Universiteit in Vlaanderen een meerwaarde realiseren. Alle centra investeren in meerdere studiebegeleiders. Naast individuele begeleiding is er meestal, als er voldoende kandidaten zijn, ook groepsbegeleiding mogelijk. Samen moeten de 6 Vlaamse studiecetra zich met hun dienstverlening richten tot enkele duizenden studenten per jaar. Iets meer dan 2000 Vlamingen schreven zich vorig jaar in voor een of meer modules; dit jaar zijn er meer dan 3000 Vlamingen als student aan de Open Universiteit ingeschreven.

Men zou kunnen stellen dat de CVO's die taak kunnen overnemen. Sommige leerkrachten achten zich daartoe niet bekwaam. Ze vinden het een grote bijkomende last en zijn daar niet op ingesteld. Een mogelijkheid is te

werken met centra op het niveau van de consortia. Dan hebben we het over de studiebegeleiding. Als mijn informatie klopt, is dat evenwel niet in het takenpakket van de consortia bepaald, want consortia hebben geen enkele onderwijsbevoegdheid. Het wordt dus moeilijk om zo die concentratie te realiseren.

Voor hun werking – het verstrekken van informatie en advies, de inrichting en organisatie van de studiebegeleiding van Vlaamse studenten en de organisatie van tentamens – ontvangt elk studiecentrum het forfaitaire bedrag van 12.394,68 euro en een variabel bedrag van maximum 185,92 euro per eenheidsmodule, berekend op basis van het aantal inschrijvingen met examenrechten. Het rendement van de Open Universiteit kan echter nog beter, want het aantal behaalde diploma's is veel te beperkt. Het aantal afgeleverde certificaten voor modules is wel vrij behoorlijk: vorig jaar waren dat er 3.106. De studiecentra beschikken dus over extra middelen om begeleiding aan te bieden, en in verhouding tot het aantal studenten is dat toch wel wat. De CVO's bieden geen universitair onderwijs aan, maar ze zullen wel het hoger beroeps onderwijs aanbieden. Ik ga ervan uit dat op dat vlak ook afstandsonderwijs zal worden aangeboden. Wie zal de professionele bachelors opvangen en begeleiden?

Gedecentraliseerd schriftelijk afstandsonderwijs door ervaren verstrekkers van volwassenenonderwijs kan misschien voordelen bieden, maar het succes ervan zal ook afhangen van een aantal andere voorwaarden: de aanwezigheid van knowhow en de ontwikkeling van goede cursussen voor afstandsonderwijs. Dat kan men niet aan de studiecentra overlaten. We hebben ooit een bezoek gebracht aan de Open Universiteit van Heerlen. Heerlen beschikt over cursussen, maar de hele waaier wordt niet bestreken, verre van zelfs. Het einddiploma wordt er niet altijd gehaald. Zeker voor heel specifieke studiedomeinen zal het erg moeilijk worden om goede cursussen te ontwikkelen. Wie zal dan de verantwoordelijkheid daarvoor op zich nemen?

De overheid mag het afstandsonderwijs niet laten vallen. De gemeenschap is daarvoor verantwoordelijk, al moet de overheid dat misschien niet verstrekken. We mogen dit domein wel niet helemaal overgeven aan de privéspelers op de markt. De privé biedt vooral taalonderwijs op afstand aan. De overheid moet op het terrein aanwezig zijn als we deze vorm van onderwijs voor iedereen in Vlaanderen toegankelijk willen maken en houden.

Hoe denkt u, mijnheer de minister, dat de ontwikkeling van nieuwe initiatieven van schriftelijk afstandsonderwijs door ervaren spelers op het onderwijs- en vormingsveld zich zal voltrekken? Voorziet u in ondersteuning voor dergelijke initiatieven en zo ja, in welke vorm?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik sluit me volledig aan bij de rijk gedocumenteerde vraag van de heer Sannen. Ik wil het direct over het probleem hebben. Er

zijn 30.000 ingeschreven, maar plots wordt er beslist om een gedeelte af te bouwen of over te hevelen. Zullen de CVO's en de VDAB de nodige mensen vinden om dat allemaal op te volgen? Wat gebeurt er met de cursussen voor gedetineerden en voor mensen die zich voorbereiden voor de proeven bij de Vlaamse Examencommissie? Ik vraag me ook af of mensen die het begeleid individueel studeren volgen, die stap verder zullen zetten. Ik denk dan aan mensen die lijden aan bepaalde autismespectrumstoornissen. Die, ook nog jonge, mensen proberen op die manier nog aan een diploma te geraken of nog aanvullend te studeren. Ik zie niet hoe ze die stap nog zullen zetten. Misschien zijn er nog andere mensen die deze stap aarzelend of helemaal niet zetten.

Ik vrees dan ook dat de grote groep niet zal overstappen. Dat zijn heel wat mensen die uit de boot vallen. Dat staat toch in contrast met het concept van levenslang leren.

Mijnheer de minister, het gaat om 13.000 studenten. Dat is toch een belangrijke groep. Kunnen die mensen nog als doelgroep worden genomen om het departement te laten draaien? Hoe zult u de dienst verder zetten voor gedetineerden en studenten in voorbereiding op de Centrale Examencommissie? Zal ze als een aparte entiteit blijven bestaan? Hoe wordt de overheveling gepland? Is er een stappenplan, een tijdsplan?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, vandaag zijn er ongeveer 13.000 betalende cursisten voor een cursus van het schriftelijke BIS en 1.500 betalende cursisten voor BIS Online. Dat is een eerder bescheiden populatie aan cursisten. In tegenstelling tot wat we in onze buurlanden zien, is afstandsonderwijs in Vlaanderen maar weinig succesvol. De belangrijkste oorzaak daarvan is ongetwijfeld het bestaan van een dicht netwerk aan opleidingsinstellingen die op een zeer goedkope en laagdrempelige manier volwasseneneducatie aanbieden.

Het geringe succes van BIS staat tegenover de toch hoge exploitatiekosten. Zo is in de onderwijsbegroting ruim 3 miljoen euro ingeschreven voor de werking van BIS. Maar daarnaast kost BIS bijna nog eens zoveel aan de apparaatkosten van het ministerie van Onderwijs en Vorming.

Los van het beperkte cursistenaantal en de kost, kan men zich ook grote vragen stellen bij de efficiëntie van BIS. Uit een analyse blijkt dat amper 16 procent van de betalende cursisten ooit een taak instuurt, die dan door een mentor nagekeken wordt. In het derde jaar na betaling dient nog maar 1 procent van de betalende cursisten taken in. Het aantal teruggestuurde taken is de

enige parameter die een beeld geeft van de output van BIS, want cursisten die BIS-opleidingen volgen, worden niet geëvalueerd of gecertificeerd.

Het beperkte volume ingezonden taken toont alvast aan de maatschappelijke return ten opzicht van de investeringen van de overheid zeer beperkt is. In de feiten opereert het schriftelijke BIS dus eerder als boekhandel dan als opleidingsverstrekker.

Een ander fenomeen is dat BIS vandaag door heel wat centra voor volwassenenonderwijs en zelfs de VDAB eerder als een concurrent wordt beschouwd, waar ik het afstandsonderwijs meer ingebed wil zien in de bestaande opleidingsstructuren. Bijkomend denk ik dat het zelf inrichten van onderwijs al lang geen kerntaak meer is van de overheid, en dat we het onderwijs dat wel nog rechtstreeks door het ministerie van Onderwijs en Vorming wordt ingericht, beter verzelfstandigen of afstoten.

Al deze elementen hebben mij doen besluiten dat het beter is om de werking van BIS binnen het ministerie van Onderwijs en Vorming stop te zetten en het toekomstige afstandsonderwijs te heroriënteren binnen de bestaande structuren van het volwassenenonderwijs en de VDAB.

Die heroriëntering gebeurt in verschillende fases en op verschillende niveaus. Ik zal beginnen met het schriftelijke BIS. Vanaf 16 april 2007 kan er niet meer worden ingeschreven voor de schriftelijke cursussen van BIS. De cursisten die voordien ingeschreven waren, kunnen nog de volle drie jaar een beroep doen om de mentoren voor het verbeteren van ingestuurde taken.

Twee specifieke doelgroepen, met name de cursisten van de examencommissie en de gedetineerden, zullen zich ook na 16 april nog kunnen blijven inschrijven voor schriftelijk BIS. Het betreft hier twee maatschappelijk kwetsbare doelgroepen die weinig of geen alternatieven hebben voor het huidige schriftelijke afstandsonderwijs. De cursisten van de Centrale Examencommissie vormen een van de oorspronkelijke doelgroepen van het schriftelijk afstandsonderwijs. BIS heeft dan ook een gespecialiseerd lessenspakket uitgewerkt voor deze mensen, dat alleen via de schriftelijke pakketten kan gevolgd worden en niet via de onlinecursussen.

Het is echter de bedoeling om op termijn ook dit aanbod stop te zetten. Er lopen hierover gesprekken met de Federatie Tweedekansonderwijs. De centra voor volwassenenonderwijs met onderwijsbevoegdheid voor algemene vorming kunnen nu al optreden als regionale examencommissie. Ze kunnen dus het diploma secundair onderwijs afleveren aan de cursist die de leerstof via zelfstudie heeft ingestudeerd.

In de praktijk worden de regionale examencommissies niet georganiseerd, onder andere door de concurrentie

van BIS die het oninteressant maakt voor het tweedekansonderwijs om in het nodige cursusmateriaal te investeren. In de toekomst willen we die regionale examen centra wel activeren en de zelfstudie van de cursist inbedden in de structuren van het centrum voor volwassenenonderwijs door de cursisten de mogelijkheid te geven gebruik te maken van, bijvoorbeeld, het open leercentrum, de bibliotheek van het centrum of bepaalde leermiddelen.

Dit model laat ook toe naar een andere vorm van evaluatie te gaan, waarbij we niet langer een momentopname op het einde van de zelfstudie examineren, maar ook rekening kunnen houden met de procesevaluatie. Wanneer de zelfstudie is ingebed in de structuur van een centrum voor volwassenenonderwijs kan er op een intensievere manier aan individuele begeleiding worden gedaan.

Ook voor gedetineerden heeft het schriftelijk afstandsonderwijs een belangrijke maatschappelijke opdracht. Heel wat gedetineerden kunnen op geen enkele andere manier onderwijs of vorming volgen, ook al zijn de centra nu al in sterke mate actief binnen de gevangenis. Onderwijs heeft een opdracht gekregen binnen het strategisch plan dienst- en hulpverlening aan gedetineerden. We moeten daarbij in een voldoende aanbod aan onderwijsactiviteiten binnen de gevangenis muren voorzien.

Op termijn willen we ook het afstandsonderwijs voor gedetineerden meer inbedden in de bestaande werking van de centra in de gevangenis. In het voorontwerp van decreet Volwassenenonderwijs nemen we daartoe al een belangrijke eerste stap. Er wordt 650.000 euro uitgetrokken voor de coördinatie van het onderwijsaanbod in de gevangenis, waarmee we een volledige uitvoering geven aan het strategisch plan.

Het is de bedoeling dat deze coördinatoren zorgen voor een voldoende onderwijsaanbod in de gevangenis, waaronder ook afstandsonderwijs. Het cursusmateriaal wordt geleverd door de centra. Ook hier geldt dat we de dienstverlening van BIS kunnen stopzetten wanneer het nieuwe model in voldoende mate operationeel is.

We voorzien dat sommige centra voor volwassenenonderwijs in de toekomst volledig afstandsonderwijs gaan inrichten. Zij zullen hiervoor wel aan een aantal specifieke kwaliteitscriteria moeten voldoen. Momenteel is dat nog niet mogelijk, maar in het voorontwerp van decreet Volwassenenonderwijs zetten we al een aantal belangrijke stappen. Zo worden de mogelijkheden om gecombineerd onderwijs aan te bieden versterkt. Gecombineerd onderwijs is een opleiding die deels in afstandsonderwijs en deels in contactonderwijs wordt gegeven. Momenteel moet die opleiding nog minimum 50 percent contactonderwijs omvatten, maar

in het voorontwerp van decreet verlagen we dat minimumpercentage tot 25 percent.

De kracht van BIS zat grotendeels in de mogelijkheid van de studiebegeleiding door mentoren. Deze sterkte zal door de CVO's – die hun afstandsonderwijs kunnen aanvullen met contactsessies – nog beter kunnen worden uitgespeeld. Een belangrijk aspect daarbij is de intake van cursisten, waarbij een aangepast leertraject wordt opgesteld. De intake moet helpen om de uitval – een traditioneel probleem bij zuiver afstandsonderwijs – te verlagen. De CVO's zullen, in tegenstelling tot BIS, ook de mogelijkheid krijgen om de competenties, verworven via opleidingen afstandsonderwijs, te certificeren.

Het huidige voorontwerp van decreet voorziet nog niet in de mogelijkheid voor CVO's om zuiver afstandsonderwijs in te richten. Ik wil eerst en vooral een debat ten gronde voeren over de organisatie van dat afstandsonderwijs in de centra voor volwassenenonderwijs. Pas wanneer alle contouren helemaal duidelijk zijn wil ik ook een decretale grondslag geven aan het inrichten van puur afstandsonderwijs door centra voor volwassenenonderwijs.

Een kritische succesfactor voor de integratie van het afstandsonderwijs in de structuren van het volwassenenonderwijs wordt ongetwijfeld de ondersteuning die de centra hiervoor krijgen. Een belangrijk element hierbij zal samenwerking zijn. In die samenwerking tussen centra wordt voorzien in het voorontwerp van decreet voor het Volwassenenonderwijs, via het oprichten van consortia. Het is een zachte vorm van schaalvergroting die noodzakelijk is, als men op een kwaliteitsvolle en economisch verantwoorde manier afstandsonderwijs wil organiseren. Ik denk dan aan cursusontwikkeling, de ontwikkeling van een elektronisch leerplatform enzovoort.

Daarnaast zal het belangrijk zijn dat er ook een degelijke financiering komt. In ons model zal het afstandsonderwijs lesuren cursist en dus ook leraarsuren voor de centra genereren die zij kunnen inzetten voor cursusontwikkeling en begeleiding van cursisten. Het gecombineerd onderwijs krijgt een zeer gunstige financiering in het voorontwerp van decreet Volwassenenonderwijs. De lesuren cursist worden immers voor 120 percent in rekening gebracht. Hierdoor stimuleren we de centra om effectief meer gecombineerd onderwijs en dus ook meer afstandsonderwijs in te richten. Ervaringen die van pas zullen komen wanneer we 100 percent afstandsonderwijs mogelijk maken.

Tot slot voorziet het voorontwerp van decreet ook in een sterk uitgebouwde ondersteuningsstructuur voor het volwassenenonderwijs. De pedagogische begeleidingsdiensten worden versterkt met 722.000 euro en er wordt een Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs opgericht. Samen dienen zij aan kennis- en expertiseontwikkeling te doen voor het volwassenen-

onderwijs, onder andere op het vlak van afstands- en e-learning. Er wordt onderzocht of dit kennis- en expertisecentrum vanuit de huidige middelen van BIS niet verder zal moeten versterkt worden in functie van afstandsonderwijs.

Ik eindig met BIS Online. Daar continueren we op korte termijn de dienstverlening. Wel wordt momenteel onderzocht of het operationeel aanbieden van de online leertrajecten van BIS Online overgenomen kan worden door de VDAB. VDAB beschikt immers al over een krachtige leeromgeving en de nodige expertise om online trajecten in te richten via het VDAB-weblen.

In elk geval is het de bedoeling het cursusmateriaal van BIS Schriftelijk en BIS Online integraal ter beschikking te stellen van het onderwijsveld. De afdeling Volwassenenonderwijs bereidt momenteel deze overdracht voor. De cursussen die nog in ontwikkeling zijn worden verder afgewerkt. Daarna zullen de cursussen ter beschikking gesteld worden aan de inrichtende machten en ook aan de VDAB en de Syntra. Voor het schriftelijke materiaal zal dit in de eerste plaats gebeuren aan de hand van dvd's, die overhandigd zullen worden aan de verschillende CVO's. Voor het online materiaal wordt gekeken of dit ontsloten kan worden via een educatieve portaal. Voorwaarde hierbij is dat het materiaal eenvoudig doorzoekbaar wordt gemaakt aan de hand van metadata. Het materiaal wordt nog aangepast aan gangbare standaarden voor leerobjecten zodat het herbruikbaar wordt en inzetbaar op verschillende leeromgevingen. Tegen eind 2007 zal het merendeel van het materiaal overgedragen zijn.

Uiteraard zullen verdere beleidsmatige ontwikkelingen in deze commissie verder besproken worden.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, de doelstellingen die u formuleert, kan ik ten volle onderschrijven. Maar ik heb het gevoel dat te snel de ene beslissing genomen wordt zonder dat het volgende ingevuld is. En u kunt het nog niet invullen. U formuleert een deel intenties waarin u denkt hoe u dit zal doen en hoe u dat vorm gaat geven en hoe er misschien CVO's zullen ontstaan die louter afstandsonderwijs organiseren. Maar hoe dit concreet zal verlopen, dat moet nog vorm krijgen. In die zin vraag ik me af of het wel opportuun is om het ene nu stop te zetten, zonder dat men het andere vorm kan geven en kan uitbouwen.

Ik weet dat er nog wat andere wegen zijn om een secundair diploma te behalen. Maar ik heb het over al die andere cursussen die daarbuiten aangeboden zouden kunnen worden en die geen universitair onderwijs zijn. Als overheid heeft men het ooit belangrijk gevonden om een samenwerkingsakkoord met de Open Universi-

teit in Heerlen aan te gaan omdat men wist dat cursusontwikkeling moeilijk is. Het brengt een bepaalde eigen kennis, eigen vaardigheid en een bepaalde manier van werken met zich mee. De Vlaamse universiteiten hebben daarnaast, vaak in samenwerking met Heerlen, zes studiecentra ontwikkeld, waar we onmiddellijk middelen tegenover plaatsten omdat we weten dat aan afstandsonderwijs ook studiebegeleiding moet worden gekoppeld. Om dit nu te verdelen over het onderwijsveld en de mogelijke CVO's die erop zullen inschrijven en dan te denken dat ze wel zullen samenwerken en dat het wel tot cursusontwikkeling zal komen als we middelen geven – ik denk dat dit een te snelle vlucht vooruit is. Ik denk dat dit iets beter geregistreerd zou moeten worden.

Ik blijf pleiten voor samenwerking in cursusontwikkeling en geconcentreerde centra voor studiebegeleiding, die misschien kunnen samenvallen met de consortia en waar de CVO's hun knowhow kunnen inbrengen. Ik geloof niet dat het op een goede manier vorm zal krijgen door plotseling met het ene te stoppen en de rest aan de onderwijswereld te geven. Ik denk eerder dat er veel verloren zal gaan. Het interessante, attractieve deel zal worden opgepikt door de markt, maar daar ontbreekt de toegankelijkheid van het onderwijs voor iedereen, die de overheid moet realiseren. Wat minder interessant is of te specifiek, zal niet meer worden ontwikkeld.

Ik zou het bijzonder jammer vinden als het afstandsonderwijs wegwijnt, terwijl we het voor het universitair onderwijs wel volop ondersteunen, en terecht. Alles tussen het secundair en het universitair onderwijs, misschien al niet veel, zullen we zien verschrompelen. We moeten misschien andere wegen zoeken om het te dynamiseren, maar niet weggooien voor er iets anders in de plaats is.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer Sannen, ik deel uw negatieve gevoel niet. Ik ben verrast dat volgens de minister amper 16 percent van de cursisten de moeite nemen om hun taken voor te leggen. Misschien moet men zoeken naar andere trajecten of middelen.

Ik beschouw het als een saneringsoperatie, gezien de grote uitgaven, en ik hoop dat de middelen zullen worden ingezet voor kwaliteitsverbetering. Ik verneem dat er schriftelijke studiepakketten voorhanden zijn voor studenten die zich voorbereiden op de Centrale Examencommissie. Ik vraag enkel om hierover goed te communiceren zodat de studenten weten waar en wanneer ze er beroep op kunnen doen. Ik ben ook blij om te horen dat men het studeren in de gevangenissen sterk wil aanmoedigen en dat de minister daarvoor een coördinator wil aanduiden. Ik hoop dat men de stappen zal zetten om binnen niet zo lange tijd en heel concreet tot realisaties zal overgaan.

De heer Ludo Sannen: Als men snel tot nieuwe concrete invullingen kan komen, mij niet gelaten. Maar ik heb

er voorlopig geen zicht op. Ik blijf het moeilijk hebben dat we iets logisch vinden voor universitair onderwijs en duidelijk structureren en financieren, maar alles wat tussen secundair en universitair onderwijs ligt, in het vage laten.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik zal wat er gezegd is, scherp stellen. We spreken niet over afstandsonderwijs als maar 16 percent van de mensen ooit een taak instuurt en in het derde jaar maar 1 percent. Dan zijn we bezig over een verlieslatende boekhandel. Geraakt het nog van de grond? Onze inschatting is dat het in stand houden van deze verlieslatende boekhandel verhindert dat het van de grond geraakt vanuit andere actoren. We lopen in de weg.

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen maatschappelijke noden, zoals gedetineerden, die je zeker moet dekken, en het bredere verhaal, waar je eerst het plein moet leegmaken. Vervolgens kan er een invulling komen, waarin we een rol hebben als regelgevende overheid.

Er is een heel belangrijke publieke investering gebeurd. Die laten we niet verloren gaan bij de overdracht, zowel voor BIS Schriftelijk als BIS Online. We denken dat de VDAB mogelijk een heel interessant platform kan bieden om het online afstandsstuderen verder te ontwikkelen. Je moet durven beslissen om het aanbod te stoppen. Dat is niet gemakkelijk maar ik denk dat we de preciaire groepen ontzien. Nu moeten we er inderdaad voor zorgen dat er iets anders tot stand komt.

De heer Ludo Sannen: Ik vind dat het mag stoppen, maar ik wil duidelijkheid over wat er in de plaats komt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de inschrijvingsregels voor scholen

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, iets helemaal anders. Sinds een paar jaar is het in Gent een jaarlijks terugkomend gegeven dat ouders aan een reeks stedelijke scholen kamperen. Dit keer startte het op dinsdagavond om een kind in te schrijven op vrijdagochtend. Dat is niet min. Ik heb gehoord dat dit zich ook voordoet in Antwerpen, in een andere context. Misschien gebeurt het in

nog meer steden, want naar mijn aanvoelen is het vooral een stedelijk gegeven.

Ik kan u verzekeren dat de toestand in Gent elk jaar voor heel wat beroering zorgt. Het zijn vooral buurtbewoners die kamperen aan de scholen. Gelukkig hebben de scholen na de eerste nacht hun deuren opengezet en konden de ouders in de turnzaal slapen – het was nogal fris vorige week. Buurtbewoners staan er echt op om een school te vinden in de onmiddellijke omgeving.

Iedereen is ervan overtuigd dat het goed is dat een kind in een buurtschool terecht kan. Dat verstevigt de band met de buurt en past in het concept 'brede school'. Voor de meeste ouders is alles veel minder stresserend als de kinderen dicht bij huis naar school kunnen. Zeker voor tweeverdieners is het elke dag opnieuw een hele klus om alles geregeld te krijgen. Als men bovenop al die drukte ook nog eens kriskras door de stad moet rijden, zowel 's morgens als 's avonds, om de kinderen naar school te brengen en van school te halen, dan kost dat niet alleen veel tijd, maar veroorzaakt dat ook heel veel stress. Een goede remedie om te onthaasten, is het zoeken van een school dicht bij huis. Bovendien spaart men met een school in de buurt heel veel autokilometers uit en dat is goed voor het milieu, het klimaat en het verkeer.

Het systeem dat nu wordt toegepast, is goed. Ook na discussie in het Gentse is dat gebleken. Via het systeem wordt voorrang verleend aan broertjes en zusjes – wat evident is – en in een tweede ronde komen GOK-leerlingen uit de buurt in aanmerking, en dat is heel belangrijk voor het behoud van de diversiteit. Daarna is het gewoon zo dat de eerste kampeerder eerst wordt ingeschreven.

Dat laatste stoort me, want het is bijna een vorm van discriminatie. Een aantal ouders kan het zich echt niet permitteren om drie dagen en drie nachten permanentie te houden aan de scholen. Een alleenstaande moeder bijvoorbeeld, kan dat niet organiseren. Zij moet immers werken, op de kinderen passen en 's nachts bij de kinderen blijven. Het systeem kan enkel werken bij een koppel of in het geval dat ouders of vrienden worden ingeschakeld – maar dat laatste wordt niet altijd aanvaard door de anderen die aanschuiven.

Dat alles leidt tot wrevel en onbegrip ten aanzien van het stedelijk onderwijs, dat als schuldige wordt beschouwd. Nochtans heeft het stedelijk onderwijs in Gent een goede naam en is het heel goed bezig. Misschien is dat een van de redenen voor het fenomeen: de scholen zijn goed en succesvol. In de cijfers die onlangs in de krant zijn verschenen, viel toch op dat een aantal leerlingen van de Freinetscholen buiten Gent wonen. Die kinderen nemen voor een stukje de plek in van buurtkinderen.

Al jaren wordt hierover in de Gentse gemeenteraad gediscussieerd. Ik meen dat het systeem ook al werd

besproken in de gemeenteraad van Antwerpen. Ons uitgangspunt is dat we zeker niet willen raken aan de filosofie van het GOK-decreet, maar we vragen ons af of er geen betere regeling, decretaal, mogelijk is. Het stadsbestuur van Gent stelt bijvoorbeeld voor om na de eerste en eventueel tweede ronde, een derde ronde in te voeren waarbij voorrang wordt gegeven aan ouders uit een zogenaamd prioritair rekruteringsgebied: de buurt. Het zou dan de taak zijn van de betrokken diensten om af te bakenen wat de buurt is.

Ik benadruk dat dit geen excuus mag zijn voor witte scholen om wit te blijven. Iedereen is het erover eens dat de diversiteit in scholen ontzettend belangrijk is. In een bepaalde school in Gent waren trouwens ook Turkse ouders aan het kamperen. Ze waren het duidelijk nog niet gewend, want ze lagen met een matje op de parking.

Het voorstel van het Gentse stadsbestuur betreft een decretale regeling. We zijn al aan het bekijken of dat mogelijk is, maar het is natuurlijk goed om eerst de mening van de minister te kennen.

Mijnheer de minister, erkent u dat er een probleem bestaat en dat er een oplossing gevonden moet worden? Hebt u al onderzocht wat de mogelijkheden zijn? Wat vindt u van de decretale wijziging die de steden met problemen vragen? Bent u bereid om hun voorstel te steunen?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Als Gentenaar wil ik me daarbij aansluiten. Ik heb trouwens ook op andere plaatsen beloofd aan mevrouw Dua en de schepenen van Gent dat wij dit zouden steunen en ervoor zouden pleiten dat het buurtcriterium zou worden opgenomen. Ik heb het zelf niet nagekeken, maar de schepenen zou hebben gezegd dat dit in het regeerakkoord staat. Ik geloof hem op zijn woord. Mijnheer de minister, als u dit hier bevestigt, dan zal het zeker zo zijn en dan is er geen reden om dit niet toe te voegen. Dat zal ons een mogelijkheid geven. Het enige probleem is de afbakening, maar in Gent bestaan er bijvoorbeeld ook parochies. Die kunnen zonder probleem als criterium gelden. Misschien zou men daar ideologische moeilijkheden mee kunnen hebben, maar mij lijkt het voor de rest een goede geografische afbakening. Ik steun ten volle de vraag van mevrouw Dua.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, alvorens te antwoorden op de vragen over een eventuele voorrangsregel voor buurtbewoners, wil ik benadrukken dat ik natuurlijk al evenmin gelukkig ben met de kampeertoestanden voor een schoolpoort om kinderen te kunnen inschrijven in een school. Ik wil echter beklemtonen dat dit blijkbaar bij slechts enkele,

blijkbaar zeer populaire scholen voorkomt. In Brussel zijn er de afgelopen weken 2 basisscholen op de 116 geweest waar werd gekampeerd.

In Gent was het fenomeen iets belangrijker: het is gebeurd bij 8 scholen op de 96. Dit is dus geen algemeen probleem. Het is al evenmin echt nieuw. Dat was ook niet uw stelling, maar ik wil dat toch nog even ten overvloede zeggen. Het is niet zo dat dit per se het gevolg is van het GOK-decreet. Dergelijke toestanden hebben vroeger ook bestaan. Men kan zich overigens inbeelden dat scholen het zelfs graag hebben, omdat ze het interessant vinden dat in de media wordt belicht dat er zo'n wachtlijst is. Dan gaat het niet over slechte Gentse scholen. Dat is natuurlijk de beste reclame die men kan hebben.

Ik wil dit dus wat nuanceren en relativeren, maar daarmee wil ik helemaal niet met lichte tred over deze kampeeravonden heen stappen. We moeten leren uit de ervaringen van het afgelopen jaar en bekijken hoe we dit kunnen vermijden. Jaarlijks zijn er scholen en scholengemeenschappen die op creatieve wijze en meestal in overleg met het LOP, proberen het inschrijvingsprobleem goed en gecoördineerd aan te pakken. Daar kunnen we gaandeweg uit leren.

Ik kom tot het punt dat u aansnijdt. Dit was inderdaad opgenomen in het regeerakkoord. Om die reden hebben we daar, bij het amenderen van het inschrijvingsonderdeel van het GOK-decreet, zeer grondig over nagedacht. Na veel overleg en consultatie hebben we toen, in 2005, beslist om toch geen voorrangregel voor kinderen uit de buurt op te nemen.

Daar waren twee redenen voor, die vandaag toch nog overeind blijven. Ten eerste is het juridisch niet evident 'de buurt' eenduidig en sluitend te omschrijven. Wanneer woont een ouder in de buurt van de school? Moeten we dat voor iedere school omschrijven? Dat betekent eigenlijk dat we voor iedere school moeten bepalen over welke straten het dan gaat. Doen we dat door het bepalen van een afstand tussen school en woonplaats? Moet daarbij ook voorrang worden gegeven aan de buurt als woonplaats van de grootouders? Soms kiezen ouders immers voor een school in de buurt waar de grootouders wonen, omwille van de opvang voor en na. Dit is dus niet zo eenvoudig. Ik weet dat men in Gent zegt, te goeder trouw, dat dit toch best mogelijk is, maar het is niet noodzakelijk zo dat een oplossing voor Gent ook een oplossing is voor elders. Dit moeten we juridisch heel hard kunnen maken. Dat begrijpt u.

Er is een tweede, wat meer fundamenteel probleem. We willen de scholen uit de betere buurten, als ik me zo mag uitdrukken, dus buurten waar meer kansrijke mensen wonen, ook toegankelijk maken voor minder kansrijke leerlingen. Zoals u zelf zei, kan voorrang geven aan kinderen uit een bepaalde buurt daar haaks op staan. Zo kan

er immers een situatie worden gecreëerd waarbij een school uit een kansrijke buurt daadwerkelijk voorrang geeft aan kinderen uit die buurt. Dat heeft ons tot op heden tegengehouden om dat te doen. We zouden dat kunnen oplossen, maar dan moet er een zeer ingewikkeld mechanisme worden bedacht, waarbij er eerst een soort bewijs van voorrang van kansarmen moet zijn geweest. Dat is niet zo eenvoudig.

Omdat we het decreet nog relatief recent hebben gewijzigd, heb ik gekozen voor een eerste periode van ruime evaluatie. Ik wil eerst goed kijken wat scholen nu doen op basis van het voorrangbeleid dat nu mogelijk is, met de drie bijkomende voorrangscategorieën die werden ingevoerd. Ik denk dat we daarmee een aantal duidelijke knelpunten hebben verholpen. Eerst moeten we bekijken wat er tot stand komt qua actief toelatingsbeleid en voorrangbeleid, en hoe zo bepaalde concentratiefenomenen kunnen worden bijgestuurd. Ik wil dat eerst bekijken alvorens wijzigingen aan te brengen. Daarmee heb ik niet gezegd dat ik hier helemaal niet open voor sta, maar ik wil eerst even bekijken wat er nu gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het stemt me alleszins tevreden dat u openstaat voor een eventuele wijziging, na een evaluatie. Zoals u stelt, is het vanuit uw standpunt niet eenvoudig om te definiëren wat een buurt is in Gent. Net hier vind ik dat de lokale autonomie kan werken om hierin een logica te vinden. In Gent is er sprake van een gebiedsgerichte werking, waarbij zones in de stad zijn afgebakend. Bijna de hele werking van de stad is afgestemd op die gebiedsgerichte werking. Dat zou hier gemakkelijk kunnen worden gebruikt.

Dat zal natuurlijk voor elke school anders zijn. Daarom pleit ik ervoor om zeker die tweede ronde te behouden, om de diversiteit te garanderen. In Gent ging het echter over mensen die kamperen in een school in de Dampoortwijk, een volksbuurt met zeer veel allochtonen. Ik hoop dat de mensen nu niet denken dat er steeds wordt gekampeerd voor rijke, witte scholen. Dat is zeker niet het geval.

Minister Frank Vandenbroucke: Waarom werd er gekampeerd?

Mevrouw Vera Dua: Omdat er maar tien plaatsen waren, en twintig ouders die hun kind wilden inschrijven. Dat is dus blijkbaar een goede school, waar ouders hun kinderen heen willen sturen.

De heer Robert Voorhamme: Er is inderdaad een probleem. In Gent loopt het wellicht zoals in Antwerpen. We stellen vast dat het aantal kinderen dat men in

de scholen – en zeker in de scholen van het basisonderwijs – wil inschrijven, toeneemt. De totale capaciteit van de scholen neemt echter niet toe. Er moet een inhaalmanoeuvre inzake het schoolgebouwenbeleid gebeuren. Het gevolg is wel dat in een groeiend aantal scholen sneller de maximumbezetting wordt bereikt. Dat leidt ertoe dat op een sommige plaatsen het aantal beschikbare plaatsen waarvoor men nog kan inschrijven, afneemt. In Gent is er wel een specifiek probleem met de freinetscholen, maar afgezien daarvan gaat het om een algemeen probleem.

Mevrouw Vera Dua: Ik denk niet dat er in Gent echt een tekort aan plaatsen is, wat niet wegneemt dat de onderwijsvormen en -methoden van succesvolle scholen naar andere scholen zouden moeten worden uitgevoerd. Als blijkt dat de freinetscholen veel succes hebben, dan betekent dit dat dit een goede onderwijsvorm is.

Als ik evenwel het Antwerpse probleem goed heb begrepen, dan gaat het daar over mensen die in een buurt gaan wonen waar de woningen nog betaalbaar zijn, maar hun kinderen in een andere buurt school willen laten lopen. Dat leidt tot verstoringen van de vraag-aanbodverhouding. Dat bevestigt mijn aanvoelen dat de lokale autonomie zeker moet spelen. Men moet op de lokale situaties kunnen inspelen.

Ik wil wel benadrukken dat dit niet leuk is voor de betrokken ouders. En zo ontstaat een beetje een sfeer waarbij het stedelijk onderwijs in een slecht daglicht wordt gesteld, en dat verdient het niet. De minister vat het op als een goede reclame voor de scholen. Indirect is dat misschien wel zo. Voor de ouders die uit de boot vallen, is het echter wel triestig. Want deze toestand leidt er dikwijls toe dat men wordt gedwongen om jarenlang de kinderen naar een school te sturen waar men niet tevreden mee is. Daarom is een snel uitgevoerde evaluatie nodig. Kunt u me zeggen hoe het zit met de huidige voorrangregeling en wanneer kunnen wijzigingen aan de regeling worden aangebracht? Het zou alleszins goed zijn als die wijzigingen er komen vooraleer de volgende inschrijvingsronde er komt; binnen een jaar dus.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb niet echt een timing in mijn hoofd. Er is nog maar pas een evaluatiecyclus van het GOK-decreet afgesloten. Ik durf hier niet te improviseren en zeggen dat we nog snel een evaluatie met het oog op volgend jaar zullen maken. We proberen al doende te leren. Het is een continu proces. Ik formuleer dus geen deadline, maar zal daarover nadenken.

Mevrouw Vera Dua: Dat staat nochtans in het regeerakkoord. Zoveel tijd hebt u niet meer om dat uit te voeren.

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, maar we zijn levenslang aan het leren. Soms staat er iets in een

regeerakkoord dat niet zo verstandig is. Ik zal er in elk geval over nadenken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
